

Beste

In deze mail de definitieve antwoorden op de vier vragen van het aanvullingsverzoek (gedateerd 29 september 2020) voor de aanvraag van een gebiedsvergunning voor het project Waddentools-Swimway.

1. Is er sprake van bodemberoering van habitatype H1110 'Permanent overstroomde zandbanken'? Zo ja, is het effect significant?

In het onderzoek zal er gebruik worden gemaakt van twee soorten netten: een ankerkuil en een zwever. Deze netten worden niet door de bodem gesleept, maar bemonsteren in de waterkolom. Daarom is er geen bodemberoering van het habitatype H1110.

Daarnaast worden er 4 RVS frames met apparatuur geplaatst op de bodem, deze zijn 2 bij 2 meter groot. Deze frames worden, in overeenstemming met Rijkswaterstaat, geplaatst naast een Rijkswaterstaat boei op de rand van een vaargeul. Dit zal mogelijk tijdelijk bodemberoering geven tijdens het plaatsen en ophalen. Echter, dit zal van korte duur zijn en zal slechts enkele keren (maximaal 4 keer) plaatsvinden. Daarnaast zijn de frames erg klein ten opzichte van het totale oppervlakte van het habitatype H1110 en staan de frames aan de rand van een druk bevaren gebied. Daardoor is het niet te verwachten dat dit een significant effect heeft op de instandhoudingsdoelstellingen van het habitatype H1110.

2. Een duidelijke opsomming van de voor dit project relevante instandhoudingsdoelstellingen en de recente gegevens t.a.v. het halen van de doelstellingen.

Het habitatype waarin onderzoek verricht zal worden is H1110A en H1110B, permanent overstroomde zandbanken. Tijdens dit onderzoek vaart en vist het schip in de diepere gedeelten van de Waddenzee (met name de zeegaten en de geulen). De permanent overstroomde zandbanken (van vooral de westelijke Waddenzee) fungeren als rust- en ruigebied voor met name duikeenden. Daarnaast zijn de geulen het leef- en doortrekgebied van trekvissen en zeezoogdiersoorten, zij zijn voor hun voedsel deels afhankelijk van deze geulen. De onderzoekshandelingen kunnen tot gevolg hebben: verstoring door aanwezigheid, verdrijven van dieren, wegvissen van voedsel, geluidsoverlast bij het uitzetten en ophalen van het net of WBAT frame en vangen van beschermde soorten.

Er wordt van tevoren niet voorzien dat de verstoring van dit onderzoek groter is dan de verstoring van de reguliere vissersschepen en recreatievaart in dit gebied. Daarnaast wordt er voldaan aan de voorwaarden monitoring- en onderzoeksactiviteiten regulier (B3.3.6) zoals ze zijn opgenomen in het Natura 2000-beheerplan Waddenzee Periode 2016-2022.

a) Effecten op gevangen Habitatrichtlijnsoorten

De verwachting is dat de bemonstering geen significante effecten heeft op de populaties van de in de vangst aanwezige diersoorten. De verwachting, gebaseerd op eerdere vangsten in de Waddenzee, is dat we in zeer beperkte mate vissoorten van de Europese lijst uit de habitatrichtlijn bijlage II en IV gaan vangen. Het vangen van zeeprik (H1095) is erg onwaarschijnlijk. Een soort die waarschijnlijk in zeer lage aantallen wordt gevangen is de rivierprik (H1099). Individuen van deze twee soorten zijn goed bestand tegen vangst in een trawl-net en zullen levend weer worden teruggezet. Een soort die waarschijnlijk wel in lage aantallen gevangen en verzameld zal worden is de fint (H1103). De beoordeling van de staat van instandhouding van de fint is 'zeer ongunstig' en heeft betrekking op de Nederlandse paai-populatie. Dat houdt verband met het ontbreken van goed paai- en opgroei-habitat. De vangkans met de inspanning die we hanteren in het onderzoek is klein en daarom zullen er weinig individuen gevangen worden. Daarentegen kan de kennis die het onderzoek oplevert juist helpen bij de verbetering van de staat van instandhouding.

b) Verstoring zeezoogdieren

De gewone en de grijze zeehonden (H1365 en H1364), maken gebruik van de Wadplaten in het gebied. Voor zeezoogdieren kan kortstondig verstoring optreden rond de vaarroute. Tijdens het varen wordt

zoveel mogelijk geprobeerd om populaties van deze diersoorten te mijden, om verstoring te beperken. We bemonsteren voornamelijk in de geulen en op diepe plaatsen i.v.m. de beperkingen van het tuig. Er is dan ook geen probleem om afstand van de platen met zeehonden te houden om verstoring te beperken. Daarnaast zal er kortstondige verstoring kunnen optreden van bruinvissen (H1351). De snelheid van het schip is beperkt en er zijn voldoende uitwijk mogelijkheden in de omgeving. Daarnaast zijn wij slechts enkele malen relatief kort aanwezig op de Waddenzee met het schip. Daarom wordt er geen significante verstoring verwacht van ons onderzoek.

c) Verstoring vogels

Doordat we in de diepere zeegaten en geulen blijven, komen we niet in de buurt van de hoogwatervluchtplaatsen dus ernstige verstoring is onwaarschijnlijk. Voor alle vogels geldt dat als zij tijdens de bemonstering zich op open water bevinden er verstoring door de aanwezigheid van het schip kan plaatsvinden. De snelheid van het schip is beperkt, helemaal tijdens de bemonsteringsactiviteiten. Er zijn waarschijnlijk voldoende uitwijkmogelijkheden in de omgeving om niet tot een significante verstoring te leiden. Tijdens het onderzoek maken we gebruik van vistuig dat gesleept wordt: een zwever of kuil. Wereldwijd worden vogels veel bijgevangen in passief vistuig, met name in staand want. Bijvangst van vogels in gesleept tuig komt vrijwel nooit voor. Het vistuig in de maandelijkse ankerkuil bemonstering heeft alle kenmerken van gesleept vistuig, met als enige verschil dat het net wordt opgehouden door de getijdenstroom in plaats van dat het gesleept wordt.

Een deel van het onderzoek vindt plaats in het broedseizoen. Alle beoogde monsterlocaties liggen op meer dan een kilometer verwijderd van door de wet beschermde broedvogelkolonies. Er is een kleine kans dat de onderzoekskotter - net als alle reguliere scheepsvaart in de Waddenzee - op enkele honderden meters van individuele broedsels van soorten als scholekster (A130), dwergstern (A195) en kleine plevier komt, maar deze soorten zullen hierdoor niet verstoord worden.

Aangezien een deel van de, voor het onderzoek gevangen vis weer overboord wordt gezet, zullen meeuwen en sterns aangetrokken worden om vis te vangen in het kielzog van het schip. Broedvogelsoorten die veel worden waargenomen als achter vissende schepen in het waddengebied zijn visdief (A193), Noordse stern (A194), kokmeeuw, en kleine mantelmeeuw (A183) en in mindere mate zilvermeeuw, grote mantelmeeuw, grote stern (A191) en dwergstern (A195). Er is geen reden om te veronderstellen dat het voeren van overboord gezette vis aan de jongen, een negatieve invloed zou hebben op het broedsucces. Wellicht is het omgekeerde het geval en heeft dit juist een positief effect op de overlevingskansen van jonge vogels.

Ook buiten het broedseizoen zullen visetende vogels worden aangetrokken door overboord gezette vis. Ook voor overwinterende – en trekvogels is er geen enkele reden om een negatief effect te veronderstellen.

d) Voedselzekerheid

Er wordt op vissoorten gevestigd die onderdeel zijn van het voedsel van zeehonden, bruinvissen en vogels (zoals de grote stern). Uit een onderzoek in het Marsdiep (Couperus et al., 2016) bleek dat de biomassa van kleine pelagische vissen 20-40 maal hoger is dan de biomassa van demersale (i.e. bodem) vis. Er is dus veel kleine pelagische vis aanwezig in de Waddenzee. In ons onderzoek zullen we slechts kort vissen op een relatief klein oppervlakte. We zullen hier zo weinig pelagische vis vangen in relatie tot de totale biomassa dat er geen significante effecten te verwachten zijn op de voedselvoorziening van vogels en zeezoogdieren. Bovendien gaan de meeste vissen na de vangst, determinatie en lengtemetingen weer overboord.

Tot slot

Er worden vissen gesneden en verzameld, hiervoor is een DEC aanvraag ingediend. Dit omvat verschillende soorten, waarvan slechts 1 soort wettelijk beschermd door de N2000. Dit is de fint (alosa fallax). WMR beschikt over een instituutsontheffing voor soortbescherming.

3. Bij 3.2b en 3.2c wordt aangegeven dat de vissen overboord worden gezet, worden ze levend overboord gezet?

Dit is sterk afhankelijk van de soort. Een deel van de vissoorten dat overboord zal worden gezet zal het waarschijnlijk niet overleven, bijvoorbeeld haring. Daarentegen zijn er ook soorten die

waarschijnlijk wel levend overboord kunnen worden gezet, zoals zeebaars, rivierprik en verschillende haaiensoorten. We zullen de kansrijke soorten zo snel mogelijk weer overboord zetten om de overlevingskans zo hoog mogelijk te houden.

- 4. Op pagina 4 en 5 geeft u aan dat er wordt gevist op vissen die onderdeel zijn van het voedsel van zeehonden. U geeft aan dat het niet is te verwachten dat dit een significant effect heeft op de voedselzekerheid. Kunt onderbouwen waarom er geen significante effecten zijn? Hetzelfde geldt t.a.v. de vogels, waarbij u aangeeft dat er wordt gevist op vissen die het voedsel vormen van o.a. grote sterns. Ik verzoek u ook hier te onderbouwen waarom er geen significante effecten zijn.**

Verwerkt onder vraag 2:

Uit een onderzoek in het Marsdiep (Couperus et al., 2016) bleek dat de biomassa van kleine pelagische vissen 20-40 maal hoger is dan de biomassa van demersale (i.e. bodem) vis. Er is dus veel kleine pelagische vis aanwezig in de Waddenzee. In ons onderzoek zullen we slechts kort vissen op een relatief klein oppervlakte. We zullen hier zo weinig pelagische vis vangen in relatie tot de totale biomassa dat er geen significante effecten te verwachten zijn op de voedselvoorziening van vogels en zeezoogdieren.

Met vriendelijke groet,

From:

Sent: dinsdag 29 september 2020 16:54

To:

Subject: Aanvraag vergunning Wnb gebiedsbescherming voor Waddentools-Swimway project

Beste ,

In de bijlage vind je de ontvangstbevestiging en het aanvullingsverzoek, gedateerd op 29 september 2020. Mijn manager is digitaal akkoord gegaan in Domus.

De brief wordt niet per post verstuurd, enkel digitaal.

Ik ontvang graag je reactie op het aanvullingsverzoek.

Met vriendelijke groet,